

Stockholm 2017-01-07
Dnr: Ju2016/08546/L7Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissvar Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Dnr: Ju2016/08546/L7

Sveriges Elevkårer lämnar härmed ett yttrande till förslaget om uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå. Våra synpunkter är begränsade till tillämpningen och eventuella effekter av den föreslagna lagstiftningen.

Sammanfattning

Sveriges Elevkårer tillstyrker stora delar av betänkandet men lämnar samtidigt synpunkter på de nackdelar vi ser med förslaget om uppehållstillståndets tidsbegränsning till sex månader efter avslutade studier.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd för fortsatta studier på gymnasial nivå och permanent uppehållstillstånd

Det är mycket viktigt ur ett integrationsperspektiv att skapa incitament för unga att studera på gymnasial nivå. Sveriges Elevkårer ifrågasätter dock det förslag justitiedepartementet föreslår eftersom det starkt knyter uppehållstillstånd till elevernas prestationer och framgångar i skolan. Detta gör att lärare och rektorer får en avgörande roll i fråga om utvisningsbeslut.

Sveriges Elevkårer vill belysa vikten av att eleven får rätt förutsättningar för att klara introduktionsprogram och senare ett nationellt program. För att lära sig svenska språket och komma in i samhället behövs tid och möjlighet för de nyanlända att spendera tid med elever i deras egen ålder. Lektionerna på introduktionsprogram och nationella program är separerade från varandra, med undantag för exempelvis idrott och hälsa som kan utövas tillsammans trots lägre språkkunskaper.

Introduktionsprogrammets lektionssalar är oftast inte i samma del som lektioner inom nationella program och det finns därför praktiska utmaningar i att få elever från olika bakgrund och program att umgås och på så sätt bidra till integrering av nyanlända. Centrala satsningar krävs på studiehandledning på modersmålet, lärare och en upprustning av elevhälsan.

Kravet att på sex månader efter fullständig gymnasieutbildning ha ett arbete som personen i fråga kan livnära sig på är ett högt krav, och ett krav som inte ställs på unga vilka ursprungligen kommer från Sverige. Det finns flera utmaningar för samtliga unga att ta sig in på arbetsmarknaden direkt efter avslutade gymnasiala studier, och särskilt som nyanländ. Vi från Sveriges Elevkårer önskar att detta tas i beaktande i utformningen av lagen om permanent uppehållstillstånd.

Relationen till lärare, rektor och övrig skolpersonal

Sveriges Elevkårer värnar om alla ungas rätt till utbildning. Vi ser flera risker med att uppehållstillståndet hänger samman med studierna. Det bör inte vara lärare och skolledare ansvar att bedöma en elevs studieaktivitet och resultat för att sedermera vara beslutsunderlag för utvisning. Det kan komma att försätta lärare och skolledare inför etiskt svåra lägen och bör vara ett ärende för Migrationsverket att handlägga.

När en elev väl klarat kraven för introduktionsprogram och/eller nationellt program riskerar personen att utvisas om hen ej har förmågan att ta sig in på arbetsmarknaden med en skälig lön att leva på eller påbörja högre studier. Detta skulle göra lärare och rektorer, som i praktiken sätter betyg och sedan godkänner examen, till en förmedlare av elevens utvisningsbeslut. Relationen mellan elever, lärare och rektorer är vital för att eleven ska uppfatta skolan som en trygg miljö och en plats för lärande och utveckling. Med lärare eller rektor som eventuell beslutfattare för huruvida eleven kommer få stanna i Sverige riskerar relationen och tilliten att försvagas.

Vi vet att nyanlända elever har svårt att uppnå kraven för att påbörja nationella program då majoriteten helt saknar skolbakgrund eller har påbörjat ämnen i sen ålder. Detta behöver tas hänsyn till i utformandet av lagförslaget, då tanken om att samtliga ska klara introduktionsprogrammet utifrån dagens förutsättningar inte är rimlig.

Lina Hultqvist
Ordförande
Sveriges Elevkårer